

Energiegemeenschappen en energiedelen: een ontnuchterende kijk

Update: 6 januari 2026

O. Introductie

Energiegemeenschappen en energiedelen zijn onderwerp van veel discussie. In 2022 introduceerde de Vlaamse overheid met veel tromgeroffel een wettelijk kader voor energiegemeenschappen en nieuwe mogelijkheden om energie te delen via Fluvius. Met de piek van de energiecrisis vers in het geheugen en door het toegenomen wantrouwen tegenover het klassieke systeem en de energieleveranciers, namen de verwachtingen zeer hoopvolle proporties aan. Energiedelen, al dan niet binnen een energiegemeenschap, zou meer zonnepanelen stimuleren, zorgen dat daken vol worden gelegd (en niet alleen afgestemd op het eigen verbruik ter plaatste), energie goedkoper maken en oplossingen bieden voor energiearmoede.

De praktijk bleek complexer dan verwacht. Tot vandaag blijft het onmogelijk om binnen het huidige wettelijke kader en de spelregels van de energiemarkt de verwachtingen rond energiedelen voor huishoudelijk gebruik waar te maken. Dat blijkt ook uit het [rapport van de Vlaamse Nutsregulator van oktober 2025](#).

Dit artikel biedt inzicht in de verschillende vormen van Fluvius-energiedelen, in de zoektocht naar kansen, voordelen en meerwaarde in dit verhaal en in de werking van Ecopower als energiegemeenschap met leveringsvergunning en onze keuze voor collectief, coöperatief energiedelen.

Alvast deze spoiler: wie denkt dat de elektriciteitsmarkt eenvoudige kost is, is eraan voor de moeite. Een tweede spoiler: de regelgeving is sinds 2022 niet significant gewijzigd, ook de beoordeling van Ecopower over het potentiële nut van energiedelen blijft onveranderd.

Ook alvast dit goede nieuws: Ecopower heeft als energiecoöperatie ruim 20 jaar ervaring met collectief energiedelen en is al sinds 1991 een succesvolle energiegemeenschap. Ecopower voldoet aan de Europese en Vlaamse definities van een energiegemeenschap, net als [de andere burgerenergiecoöperaties](#) die lid zijn van [REScoop Vlaanderen](#). Ecopower deelt trouwens zijn leveranciersvergunning met de andere Vlaamse energiecoöperaties, zodat die ook hun eigen geproduceerde stroom kunnen delen met hun leden zonder zelf een leveringsvergunning te

moeten aanvragen. Heb jij een stroomcontract bij Ecopower? Proficiat, dan ben je een collectieve-energiedeler.

Wat vind je in dit document?

0.	Introductie.....	1
1.	Wat zijn energiegemeenschappen?	2
2.	Omzetting in Vlaanderen: Fluvius-energiedelen.....	3
3.	Energiedelen is geen doel op zich.....	4
	Is er financiële meerwaarde?	4
	Is er maatschappelijke meerwaarde?	5
	Is er ecologische meerwaarde?	6
	Conclusie: geen meerwaarde? Geen energiedelen!.....	6
4.	Wat doet Ecopower als energiegemeenschap?	6
	Voordelen van collectief energiedelen bij Ecopower.....	7
	Energiedelen voor lokale besturen en organisaties bij Ecopower	8
	Conclusie: Ecopower kiest voor een collectieve aanpak en reële meerwaarde	8
5.	Wat als je toch kiest voor Fluvius-energiedelen bij Ecopower?	9

1. Wat zijn energiegemeenschappen?

In 2019 definieerde Europa het concept energiegemeenschappen met als doel burgers een eigen plek, een actieve rol en een gelijk speelveld te geven in de energietransitie. Met de regelgeving zorgt Europa voor een duidelijk onderscheid en specifieke steun.

Energiegemeenschappen. Ze zijn ontworpen als een manier om hernieuwbare energie te stimuleren en toegankelijker te maken. Om ervoor te zorgen dat mensen zichzelf en de andere mensen die deel uitmaken van hun energiegemeenschap van stroom kunnen voorzien. In het prille begin waren het burgercoöperaties zoals Ecopower die, via het beleidswerk van REScoop.eu, model stonden voor de Europese concepten 'energiegemeenschap' en 'energiedelen'.

2. Omzetting in Vlaanderen: Fluvius-energiedelen

In 2022 werden de EU-richtlijnen omgezet naar lokale Vlaamse regelgeving. Ecopower schreef er in juni 2022 [dit blogartikel](#) over. Sinds 2022 kunnen gebruikers via Fluvius stroom delen met anderen zonder dat hiervoor een leveringsvergunning of btw-nummer nodig is. Fluvius biedt drie vormen van energiedelen:

1. **Energie verkopen tussen individuen:** stroom kan gedeeld, verkocht of geschonken worden tussen personen. Deze vorm van energiedelen heeft vaak een emotionele component: mensen willen hun stroom graag delen met een familielid of vriend. Ook mogelijk in deze categorie: stroom van een VME delen met de bewoners van een flatgebouw.
2. **Energiedelen met jezelf:** stroom kan gedeeld worden tussen verschillende gebouwen of woningen van dezelfde eigenaar. Bij particulieren kan dit gaan om een tweede verblijf. Bedrijven of overheden willen doorgaans stroom van een gebouw met zonnepanelen delen met andere gebouwen of vestigingen waar er geen lokale energieproductie is of waar er meer verbruik is.
3. **Energiedelen binnen een groep:** stroom kan gedeeld worden binnen een energiegemeenschap. Het [oprichten van een energiegemeenschap](#) is dus een van de drie manieren om aan energiedelen te doen.

Er zijn enkele voorwaarden verbonden aan Fluvius-energiedelen:

- **Gelijktijdigheid:** productie en verbruik moeten binnen hetzelfde kwartier gebeuren.
- **Kwartierafrekening:** verplicht gebruik van een digitale meter met meetregime 3 waarbij afname en injectie per kwartier worden afgerekend.
- **Energiezekerheid:** wie energie deelt moet ook een elektriciteitscontract bij een leverancier hebben voor 'ongedekte' uren waarin er niets te delen valt.
- **Kosteloos:** met uitzondering van peer-to-peer energiedelen en verkoop door een VME mag de deler geen vergoeding vragen voor de gedeelde energie.

Dit zijn geen voorwaarden die worden opgelegd om energiedelen te bemoeilijken, wel zijn het gevolgen van de werking van de elektriciteitsmarkt en de wetmatigheden van (hernieuwbare) stroom.

Het succes van Fluvius-energiedelen hangt dus af van hoe goed de productie van de deler is afgestemd op het verbruik van de ontvanger. Het verschuiven van gratis kilowatturen van de ene factuur naar de andere blijkt echter niet gratis te zijn. De extra administratiekosten verbonden aan energiedelen maakt het financieel minder voordelig dan het op het eerste

gezicht kan lijken. Ook de sterke prijsschommelingen spelen mee: energiedelen gebeurt vooral wanneer er veel zonnestroom is en de prijs dus laag of steeds vaker negatief is.

Jouw potentiële voordeel bij Fluvius-energiedelen is moeilijk voorspelbaar en sterk afhankelijk van zowel je verbruiksprofiel als de marktomstandigheden.

3. Energiedelen is geen doel op zich

Een belangrijk doel van energiegemeenschappen is het verlagen van de kosten (omdat er geen winst gemaakt moet worden, wat bij commerciële energiebedrijven wel het geval is) en het gelijktijdig en lokaal gebruik van hernieuwbare stroom. Zo wordt ook het net ontlast en gebruiken we de beschikbare zonnestroom zo efficiënt mogelijk. Energiedelen heeft dus een financieel, een ecologisch en een maatschappelijk doel, het is geen doel op zich.

- **Financieel doel:** een lagere factuur
- **Ecologisch doel:** beschikbare zonnestroom maximaal benutten en/of zorgen voor meer zonnestroom
- **Maatschappelijk doel:** bijkomende investeringen in het elektriciteitsnet beperken

IS ER FINANCIËLE MEERWAARDE?

In de praktijk blijkt dat de financiële meerwaarde niet zo makkelijk te realiseren is. Stroom die op het net gezet wordt om te delen is gratis qua productie. Deze zuivere 'stroomprijs' maakt echter maar een 30% uit van de uiteindelijke energiefactuur. Reken je dus niet zomaar rijk en hou er rekening mee dat het delen van stroom vaak op goedkope momenten gebeurt, dat er energiekosten zijn die niet wegvallen (netkosten en heffingen) en dat energiedelen/ energiegemeenschappen ook de oorzaak kunnen zijn van bijkomende kosten.

- **Prijzen variëren per uur**
De schommelingen in de elektriciteitsprijzen maken het moeilijk om altijd voordelig te delen. Je deelt vaak energie wanneer er heel veel zonnestroom beschikbaar is, dan is de prijs laag en het voordeel dus beperkt. Op de duurdere momenten kan je wel voordeel doen, maar dan is er doorgaans minder zonnestroom en kan er ook minder gedeeld worden. [Lees meer over de waarde van \(zonne\)stroom in dit artikel.](#)
- **Netkosten**
Stroom die op de ene plek geproduceerd wordt en op een andere plek verbruikt, maakt gebruik van het elektriciteitsnet. Ook gedeelde stroom. Op elke gedeelde kWh betaal je dus transport- en nettarieven.

- **Heffingen**
De federale en Vlaamse heffingen op stroom blijven dezelfde voor alle stroom dus ook gedeelde stroom.
- **Administratiekosten**
Ecopower heeft geautomatiseerde systemen uitgewerkt voor de facturatie van klanten met een contract Groene Burgerstroom en klanten met een contract Dynamische Burgerstroom. Voor energiedelen stuurt Fluvius kwartierdata door die een aparte analyse, nazicht en facturatie vereisen. Er moeten daarvoor aparte systemen worden opgezet. Ook voor onze klantendienst betekenen Fluvius-energiedelers meer en complexere vragen. Ecopower kiest ervoor om het extra werk voor de Fluvius-energiedelers aan hen door te rekenen (2 euro per maand) in plaats van alle gewone coöperanten mee te laten betalen voor deze individuele dienstverlening.
- **Kosten energiegemeenschap**
Wordt er specifiek om te energiedelen via Fluvius een energiegemeenschap opgericht, dan kruipt hier heel wat tijd, geld en administratie in. Deze kosten mag je niet vergeten bij het berekenen van het mogelijke financiële voordeel van deze vorm van energiedelen. Bij Ecopower hebben we één juridische entiteit en administratie voor 70.000 mensen, wat veel efficiënter en goedkoper is dan allerlei nieuwe, kleine energiegemeenschappen oprichten met een klein aantal deelnemers die bijvoorbeeld een PV-installatie willen delen.

Op basis van die realiteit is het erg lastig om via energiedelen een financieel voordeel te creëren. Wie oppervlakkig naar energiedelen kijkt, loopt het risico zich rijk te rekenen. En wie geen rekening houdt met bovenstaande financiële elementen kan de indruk krijgen dat er zomaar extra kosten worden aangerekend om energiedelen te ontmoedigen. Dat klopt niet, het gaat wel degelijk of reële kosten die door iemand betaald moeten worden.

IS ER MAATSCHAPPELIJKE MEERWAARDE?

Als energiedelen de hoeveelheid stroom die over het net gaat kan verminderen, biedt dit een collectief voordeel. Dan moeten we als maatschappij namelijk minder investeren in de verdere ontwikkeling en uitbreiding van ons elektriciteitsnet. Helaas ontlast energiedelen het net niet.

- Injectie en afname (en dus netgebruik) bij productie van zonnestroom vermijden gebeurt via zelfconsumptie. Het verschuiven van energie via Fluvius-energiedelen is een virtueel gegeven. In de praktijk blijft het gebruik van het net qua injectie en afname hetzelfde.
- Uitzondering hierop is een energiegemeenschap die verbruikt op de plek waar ze elektriciteit produceert op momenten dat de zon schijnt. De enige mogelijkheid om via energiedelen het net te ontlasten is door energiedelen binnen hetzelfde gebouw.

In de meeste gevallen draagt Fluvius-energiedelen dus niet of maar zeer beperkt bij aan het oplossen van de problemen in het energiesysteem en creëert het geen maatschappelijke meerwaarde.

IS ER ECOLOGISCHE MEERWAARDE?

Weinig mensen kijken louter naar ecologie en klimaat wanneer ze zonnepanelen leggen. Duurzaamheid is zeker een drijfveer maar de economische factor speelt altijd mee. Mensen leggen zonnepanelen om zichzelf of hun bedrijf van gratis zonnestroom te voorzien. Dat geldt ook voor overheden. Als het overschot aan zonnestroom voldoende financiële opbrengst heeft, zijn mensen wellicht ook bereid om het dak van een woning, bedrijf of gemeentegebouw helemaal vol te leggen en dus in meer zonnepanelen te investeren dan nodig voor eigen verbruik.

Net zoals bij de verkoop van zonnestroom door particulieren op de energiemarkt (injectievergoeding) is bij Fluvius-energiedelen het financiële voordeel beperkt. Fluvius-energiedelen vormt dus geen incentive om het dak vol te leggen en in meer zonnepanelen te investeren dan nodig voor het eigen verbruik en zo ecologische meerwaarde te creëren.

CONCLUSIE: GEEN MEERWAARDE? GEEN ENERGIEDELEN!

Is er geen meerwaarde voor de gemeenschap, wordt er geen bijkomende hernieuwbare energie geproduceerd en verlaagt de energiefactuur niet, waarom zou je dan aan Fluvius-energiedelen doen en/of daarvoor een energiegemeenschap oprichten?

4. Wat doet Ecopower als energiegemeenschap?

Ecopower is een energiegemeenschap met 34 jaar ervaring: de 70.000 leden produceren samen groene stroom die ze met elkaar delen. De stroom is afkomstig van de coöperatieve windturbines en zonne-installaties van Ecopower en van de zonnepanelen van de leden thuis. Omdat Ecopower een energiegemeenschap met een leveranciersvergunning is, verloopt onze collectieve vorm van energiedelen eerder eenvoudig. Heb je stroom nodig, dan krijg je die van Ecopower. Heb je stroom uit eigen productie over, dan deelt Ecopower die met de andere leden en krijg je daar een faire vergoeding voor.

Leden kunnen bij Ecopower kiezen voor twee verschillende stroomcontracten: Groene Burgerstroom voor gewone afnemers of Dynamische Burgerstroom voor leden met sturingsmogelijkheden.

Bij Groene Burgerstroom is de prijs half vast en half variabel. Het vaste deel reflecteert de stabiele productiekost van de stroom uit de eigen installaties, het variabele deel reflecteert de fluctuerende aankoopkost van tekorten op de markt op momenten dat er minder wind en zon is. Deze half vaste en half variabele formule heeft elke maand een licht andere prijs en beschermt klanten tegen extreme prijsschommelingen. De terugleververgoeding voor de injectie van de individuele zonnepanelen is bij Groene Burgerstroom een vaste prijs (tot eind 2025 bedraagt die 0,02 euro per kWh).

Bij Dynamische Burgerstroom verschillen de prijzen voor afname en injectie elk uur volgens het ritme van de elektriciteitsmarkt.

VOORDELEN VAN COLLECTIEF ENERGIEDELEN BIJ ECOPOWER

In het systeem van Groene Burgerstroom verwerken we onze productie en verbruik collectief en gebeurt de afrekening niet op basis van de reële uurprijs op de markt op het moment van de afname. Dat betekent geen detailanalyse van kwartierdata en geen afrekeningen van uurprijzen. Dit is een groot voordeel van collectief energiedelen: de administratieve werklast is beperkt en dat drukt de kosten. Ook is een huishouden dat zijn stroomverbruik niet zo makkelijk kan afstemmen op de uurprijzen dankzij deze collectieve, gestabiliseerde aanpak beschermd tegen extreme prijsschommelingen. Voor iedereen dezelfde, correcte en eenvoudige berekening.

Nog enkele troeven van het coöperatieve deelmodel op een rijtje:

- **Open en toegankelijk**
Iedereen kan deelnemen door lid en klant te worden. Ook als je niet toevallig een vriend of familielid met zonnepanelen hebt dat met jou wil energiedelen kan je meedoen.
- **Stabiele prijszetting aan kostprijs**
Ecopower biedt eerlijke, stabiele prijzen op lange termijn. De leden van de energiegemeenschap krijgen zo veel mogelijk prijsstabiliteit dankzij de half vast half variabele formule voor Groene Burgerstroom. Die stabiliteit valt weg bij Fluvius-energiedelen omdat de prijs daar dynamisch wordt afgestemd op de elektriciteitsmarkt.
- **Al het stroomverbruik is groen en gegarandeerd**
Wie kiest voor collectief energiedelen heeft op elk moment van het jaar, de dag of de nacht lokale groene stroom ter beschikking. Er is geen nood aan twee aparte systemen (Fluvius-energiedelen aangevuld met een leveringscontract voor groene stroom). Dat geeft duidelijkheid en transparantie over de kosten.

- **Gespreide energiebronnen**

Mensen die zelf stroom opwekken doen dat doorgaans op één locatie met één installatie (zon). De portfolio van Ecopower bevat ook windturbines die vaak draaien bij minder zonnig weer. In België zijn zon en wind zeer compatibel, in de zomer is er veel zon, in de winter veel wind. En onze projecten zijn geografisch gespreid: wanneer de zon niet schijnt in Oost-Vlaanderen, misschien wel in de Kempen? Collectief kunnen we onszelf als gemeenschap veel vaker en efficiënter van eigen Belgische duurzame stroom voorzien dan individueel.

- **Een democratische gemeenschap**

Ecopower is al sinds 1991 een energiegemeenschap. De 70.000 leden van Ecopower kennen elkaar uiteraard niet allemaal persoonlijk maar voor wie graag actief en betrokken wil zijn, zijn er tal van live en digitale mogelijkheden. Leden kunnen elkaar ontmoeten op Energiecafés, projectbezoeken en op de algemene vergadering. Ze geven en krijgen tips en advies over bv. energiebesparing, hebben inspraak en gelijk stemrecht en delen allemaal samen in de winst.

Onze maatschappij en de energietransitie hebben eerder baat bij meer samenhang en gemeenschapsgevoel dan bij verdere individualisering en 'ieder voor zich'. Samen hernieuwbare energie maken, delen en besparen, daar gaan we voor. We nemen als gemeenschap van burgers samen onze energievoorzieningen in handen. Met respect voor planeet en klimaat en onafhankelijk van dubieuze regimes of multinationals.

ENERGIEDELEN VOOR LOKALE BESTUREN EN ORGANISATIES BIJ ECOPOWER

Ecopower werkt samen met lokale besturen en organisaties die willen investeren in hernieuwbare energie met maatschappelijke meerwaarde. Echter, voor projecten die enkel Fluvius-energiedelen willen toepassen, zonder bredere doelen, is Ecopower geen geschikte partner. Bekijk op <https://gemeenten.ecopower.be> de mogelijkheden om als lokaal bestuur samen te werken met Ecopower aan de energietransitie.

CONCLUSIE: ECOPOWER KIEST VOOR EEN COLLECTIEVE AANPAK EN REËLE MEERWAARDE

Ecopower blijft kiezen voor collectief energiedelen, dat al twintig jaar succesvol wordt toegepast. Dit systeem is betrouwbaarder, eenvoudiger en voordeliger dan Fluvius-energiedelen. Ecopower werkt samen met de andere burgerenergiecoöperaties om hernieuwbare energie te delen met alle energiecoöperanten in Vlaanderen zonder tussenkomst van een commerciële energieleverancier.

5. Wat als je toch kiest voor Fluvius-energiedelen bij Ecopower?

Aan klanten die aan Fluvius-energiedelen willen doen en voor de administratie rekenen op Ecopower, rekenen we de extra kosten door die ze veroorzaken. Wie zich een stukje onttrekt aan het collectieve systeem om daar een persoonlijk voordeel uit te halen wordt geacht ook zelf de risico's te dragen van dat systeem. Ecopower kan Fluvius-energiedelen niet weigeren maar kan dit wel organiseren op een manier waarop de gewone klanten hier niet voor moeten betalen. Dat betekent dus dat Fluvius-energiedelen altijd gebeurt met een dynamisch contract inclusief de bijhorende abonnementskost, en een administratieve bijdrage voor het extra werk dat komt kijken bij Fluvius-energiedelen.

Want de vraag in heel dit verhaal komt toch vaak neer op wie de extra kosten veroorzaakt door Fluvius-energiedelen moet betalen. De netbeheerders zoals in Brussel? De leveranciers? Alleen de energiedelers zelf of ook alle andere klanten of netgebruikers? Of de Vlaamse overheid die het systeem heeft bedacht?